

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3878

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 1929. — PETEK, 6. SEPTEMBRA 1929.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

BRIAND PROPAGIRA ZDRUŽENE DRŽAVE EVROPE

NAMERAVANA EVROPSKA ZVEZA NI V NOBENIM OZIRU NAPERJENA PROTI AMERIŠKIM ZDRUŽ. DRŽ.

Hrepenenje po miru bo zmanjšalo oboroževanje na morju. — V novi federaciji bi obdržale vse države svojo suverenost. — Po mnenju Ramsaya MacDonalda imajo narodi zadnjo besedo.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. — Danes je govoril na seji Lige narodov francoski ministrski predsednik Aristide Briand ter z navdušenimi besedami potrdil izvajanja svojega tovariša anglo-nemškega predsednika Ramsaya MacDonalda.

Nadalje se je zavzel za skorajšnje stvorenje združnih držav Evrope.

— Taka federacija, — je izjavil, — bi ne kršila suverenstva nobene države, ki bi se ji priključila. Države bi bile med seboj le v tesnejšem stiku ter bi imele večje interesne skupnosti.

— Združene države Evrope bi ne bile naperjene proti Združenim državam Amerike z edino izjemo, da bi tvořile varstvo proti visokim ameriškim carinskim tarifom.

Za Briandom je govoril Belgijec Hymans ter se zavzemal za znižanje carinskih tarifov ter zahteval kazni za prekršenje Kelloggovega pakta.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. — O prilikih nekoga banketa je govoril Ramsay MacDonald ter rekel, da hrepeni 95 odstotkov svetovnega prebivalstva po miru ter da je to hrepenenje najboljša jambčina za popolno razoroženje.

— Hrepenenje po miru bo vodilo moja in Hooverjeva prizadevanja, — je rekel. — Dosti težkočimamo, toda volja narodov je mogočnejša kot vse drugo in volja narodov mora imeti slednjic zadnjo besedo.

NAPETOST MED RUSI IN KITAJCI

Sovjetski zunanjji urad je opozoril na številne zaprake, katero so ovirajo skorajšnji dogovor. — Nevarnost je vedno obstaja.

MOSKVA, Rusija, 5. septembra. — Bolezen Geor. Clemenceau-a, francoskega vojnega ministrskega predsednika ter enega avtorjev versalske mirovne pogodbe, je dosegla danes vznemirljivo stanje ter napotila zdravnike, ki ga zdravijo, da so poklicali k njegovemu bolniški potsteli prejšnjeg afransko-skega ministr. predsednika.

PARIZ, Francija, 5. septembra. — Bolezen Geor. Clemenceau-a, francoskega vojnega ministrskega predsednika ter enega avtorjev versalske mirovne pogodbe, je dosegla danes vznemirljivo stanje ter napotila zdravnike, ki ga zdravijo, da so poklicali k njegovemu bolniški potsteli prejšnjeg afransko-skega ministr. predsednika.

Clemenceau, ki je star sedemdeset let, je že več tednov jačko slabega zdravja. Nihče ga pa ni smatral resno bolnim do pred par dnevi, ko se je naenkrat pojavit pijučnica.

Kitajci so predlagali, naj se likvidira spor glede kitajske iztočne železnice potom imenovanja novega ruskega managerja, dočim zahteva Moskva, naj dobi službo stari manager.

Te majhne difference pa involvajo tudi vprašanje odgovornosti za zaplenjenje železnice in nemire, ki so pa izgledale na prvi pogled.

Kitajska vlada mora priznati, da ni bila upravljena zapleniti železnicne in da so bile obtožbe proti ruski uradnikom brez podlage, kajti Kitajci so jih dolili, da širijo komunistično propagando.

Mozart je živel v Badenu leta 1791 ter je bil prijatelj takratnega organista, za katerega je napisal "Ave Verum".

CLEMENCEAU RESNO ZBOLEL

Specijalista, ki je zdravil tudi marsala Focha, so poklicali k bolniški potsteli prejšnjeg afransko-skega ministr. predsednika.

POROTNIKI V CHARLOTTE SO IZBRANI

Izbira porotnikov je trajala devet dni. — Državnik pravnik bo pričel navajati svoje dokaze. Obe strani sta zadovoljni z izbirom.

CHARLOTTE, N. C., 5. septembra. — Izbiro porote, ki bo sodila trinajst moskih in tri ženske, obtožene umora političkega načelnika Aderholta, je bila včeraj zaključena. Danes je pričel državni pravnik navajati svoje dokaze.

V porto so stirje farmerji, dva predstnika, en železniar in en pro-

dajalec časopisov, en tesar, en grocer, neki železniški postni uradnik in nek popravljač železniških kar.

Boj glede zadnjih dveh porotnikov je bil posebno oster. Petinpetdeset kandidatov je moral na-

stopiti, predno sta bila ta dva porotnika izbrana. Državni in da namerava potom aeroplana s tremi motorji ter glede useode petih porotnikov in treh le-

talcev.

Trideset aeroplakov in več sto

Indijancev je iskalno pogrešane po-

razitrem ozemlju, dokler ni našel

neki pismosna razvalin aeropla-

na in osem trupel nekako tri-

lavjet milij južno od tukaj.

Več kot štirindvajset ur je vla-

da popolna negotovost glede tega

aeroplana s tremi motorji ter glede

useode petih porotnikov in treh le-

talcev.

Trideset aeroplakov in več sto

Indijancev je iskalno pogrešane po-

razitrem ozemlju, dokler ni našel

neki pismosna razvalin aeropla-

na in osem trupel nekako tri-

lavjet milij južno od tukaj.

Več ur je poteklo predno so mo-

gli gozdarji prodreti v neobljude-

no pokrajino ter spraviti ven tru-

pla ponesrečenih.

LADY HEATH DOSTI BOLJŠA

CLEVELAND, O., 4. septembra.

Lady Mary Heath, ki se je pone-

srečila tukaj v četrtek tekom zrač-

nih dirk, se počuti danes dosti

boljše, a vjetno je, da ne bo nikar

več letela v aeroplantu, kot so

izjavili tukajšnji zdravniki.

Lady Heath si je nalomila črepina,

ko je njen aeroplant treščil

skozi streho neke tukajšnje bolni-

čnice. Vjetno je, da bo populoma o-

krevala.

POMANJKANJE MLEKA

BINGHAMPTON, N. J., 4. sept.

Podaljšana doba suše v državi New

York bo imela za posledico resno

pomanjanje mleka kot ga ni bilo

že celo vrsto let.

Tako je naznanih

zdravstveni urad, ki je navedel po-

rocilo zvezne zivinorejec, da bo

kmalu pričelo resno primanjkova-

ti mleka, posebno v mestu

STRELA JE UDARILA V AEROPLAN

Osem oseb se je smrtno ponesrečilo, ko je udarila strela v aeroplano. Mrtve potnike je našel neki pismosna.

GALLUP, N. Mex., 5. septembra. — Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

Po natančnem preštudiranju našega, kar je ostalo od pogrešenih, so bili danes krogli Ligare narodov prepričani, da bo imela zanesljivja Liga narodov ne pa kaže na posamezna sila vseoblaubojuči vpliv na rekonstrukcijo Kitajske.

Govor ministra Wu-ja je kazal, da so se kitajski voditelji obrnili od Rusije. — Udarec Sovjeti Rusiji.

ZENEVA, Švica, 5. septembra. —

<p

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	\$6.00
Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50 Za pol leta
	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. "Pri spremembu kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitrejš najdemo naslovnika."

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

IZPRAZNENJE PORENSKE

Čeprav še niso bile objavljenje vse podrobnosti glede izpraznjenja Porenske od strani angleških in francoskih čet, je tozadevna objava v Haagu kazala, da bo zadnji zavezniški vojak izginil iz nemškega ozemlja do konca tekočega leta oziroma do meseca junija prihodnjega leta.

Ta sklep so seveda pozdravili najbolj navdušeno v Nemčiji.

Tekom zadnjih par let se je navzočnost inozemskih vojakov komaj kaj vmešaval v krajevne aktivnosti.

Njih dejansko odstranjenje tekom petih let pred datumom prvotno določenim za njih odhod, je dokaz, da se je razmerje med Nemci in zavezniški bolj izboljšalo kot je kdo mogel pred par leti domnevati.

Na temenu versaillske pogodbe je bila vsa Porenska razdeljena v tri enake cone, ki bodo izpraznene v treh presledkih.

Določeno je bilo, naj bi ostala prva cona, najbolj severna, zasedena do januarja leta 1925.

Ker pa so se pojavile komplikacije, ki so bile posledice prodiranja v poruško ozemlje, je bila ta cona izpraznena šele leta kasneje.

Druga cona, ki vključuje zasedeno ozemlje severno od črte iz sektorja pri Koblenzu pa do Aix-la-Chapelle, naj bi bila izpraznena januarja meseca leta 1930.

Tretja in največja cona, ki je vključevala vse preostalo nemško ozemlje zapadno od Rena ter tudi predmostje Mainza na iztočnem bregu reke Ren, pa naj bi bila izpraznena šele leta 1935.

To ozemlje bo zdaj "osvobojeno" in ves proces izpraznenja bo dovršen tekem prihodnje zime in prihodnje spomlad.

S tem bo končana okupacija ozemlja prejšnjega svetovnega vojnega, ki je dosegla svojo krizo leta 1923, ko so bile črte potisnene naprej, preko ozemlja, prvotno določenega v versalski pogodbi.

Kot vojaška odredba v izkuščno ozkem zmislu besede je bila okupacija povsem nepotrebna, ker ni Nemčija ob nobenem času poskušala obnoviti vojne.

Kot teritorialno laststvo pa je bila okupacija neobhodno potrebna.

Celo okupacija Porurja je služila svojim namenom, kot je pričal general Dawes v otvorilnem nagovoru na se-stanku izvedencev, ki so sestavili načrt, ki nosi njegovo ime.

Zdaj pa je hvalabogu enkrat za vselej končana potreba take drastične odredbe.

Ker bo kmalu začel poslovati Youngov načrt in ker bo Porenska izpraznena, bo Evropa zmožna delati v popolnem miru ter graditi bodočo kooperacijo posameznih držav, ki bodo napravile vojno za nekaj sploh nemogočega.

POLICIJA NIMA NIKAH UGOĐNOSTNIH IZKAZNIC

NOVA PRAVILA GLEDE SLUŽBE BOŽJE

Mexico City, Mehika, 4. sept. Ministrstvo za notranje zadeve je objavilo danes cirkular na vse governerje, držav. zakonodaje in občinske oblasti, v katerem se jim je dalo navodila, da morajo od sedaj naprej priznati federalno vladu kot najvišjo autoriteto v vseh zadevah, ki se tičejo bogoslužja.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Novice iz Slovenije.

Uboj ali humor.

Na praznik 15. avgusta se je odigral v Ostrogu (občina Št. Jernej) žalosten dogodek. 22-letni kmečki fant Anton Cekuta je vasoval pri svojem dekletu v domači vasi. Okoli polnoci se je hotel vrniti na svoj dom, nenadoma pa so počuli izza vogla širje streli in Cekuta se je zgrudil mrtve na tla. V zasedi ga je nameččak komaj 19 let stari Jože Kuzma iz domači vasi in nameril naij revolver, ko je Cekuta prisel iz hiše. Ne ve se, ali je zločinec strejal iz ljubosumnosti ali iz maščevanja, ker je Cekuta že več večerov podil vant spat. Kuzma je bil takoj drugega dne arrian. Ubiti Cekuta je bil soliden in pošten mladenič.

Pogumno devetletni rešitelj.

Po zadnjem dežju je potok Selšica močno narastel. Nad visokim jezom, kakih 50 metrov od večerškega mlina je mal visok mostič, pod njim je te dni kalna voda s podvijeno silo drla proti jezu.

Kopica otrok, med njimi štiriletni Ivo in devetletni Ivan, se je napotila čez omenjeni mostič v gozo. Sredi mostu se je mali Ivo ustavil in se začel spenjati po mostnici. Še predno se je dobro zavedel, je že štrbunknil vznak v narastlo vodo. Otroci so v silnem strahu kar oneleli, le Ivan ni zgubil pristnosti duha in se je v naslednjem hipu brez pomisla zagnal pogumno skoraj tri metre globoko v vodo. Pograbil je potapljajočega se Iva zarame. Za oba je od trenutka do trenutka naraščala opasnost, da ju derča voda potegne preko jeza v mrzle stope, kjer bi sigurno utonila oba. Z vsemi močmi se je pogumno Ivan boril z mrzlim elementom, ter je svojega omamljenega bratrančka tuk pred jezom srčno potegnil na suho. Tam ju je sprejela v svoje okrilje Ivanova mati, ki je otroke sicer spremjal, a nezgode ni mogla preprečiti, ker se je v hipu zgodila.

Zanimivo je to, da so Ivana na ta dan pred devetimi leti "ulovili" z vode, kamor ga je spustila štorklja, na svoj rojstni dan pa je sam s vspomgom "ulovil" svojega neprevidnega bratrančka in mu resili življenje.

Dopis

Johnstown, Pa.

V nedeljo 8. septembra 1929 bo v Johnstown, Pa. spominski dan za vso tukajšnjo naselbino oziroma okolico. Brala se bo prva sv. maša v slovenski cerkvi na Main Streetu ob 9. uri.

Pri sv. maši bodo peli nekaj slovenskih pesmi pevci, ki so člani pevskoga društva "Bleda" in dobroznamni po celi Ameriki.

Rojaki, ki vam je še pri srcu naš prelepi slovenski jezik, ne zamudite te prilike. Ta dan naj ostane vsem v spominu. To bo prva nedelja, ko se bo brala sv. maša od slovenskega duhovnika na Main St. v Johnstown, Pa. in se bo pelo slovensko.

Slovenci, ki ste ljubitelji slovenskega naroda, ne zamudite te prilike. Vsi ste dobro došli!

Vitus iz Conemauga, Pa.

Nevaren slepar.

Po Gorenjskem, zlasti v okolici Škofje Loke se je pojavil v zadnjem času okrog 40-letno edino opravljen moški, ki se je izdral za zavarovalnega potnika družbe "Vardar" v Ljubljani. Navrhanci ki ima prav siguren nastop, je obiskoval razne podeželske posestnike in jih zavaroval proti požaru, nezgodam in drugim nepriklikam pod zelo ugodnimi pogoji. Znal je goroviti izredno sladko in priljubljeno, na drugi strani pa je le napravil vtis solidnega človeka. Ljudje so mu zaredi tega nasedali in mu v mnogih primerih plačevali večje vsto na račun sklenjenih zavarovalnih pogodb. Možkar se je pojavil danes tukaj Jutri tam. Ker so delali reklamo za ugodno zavarovanje "zavarovanci" drug pri drugem, je imel čedalje lažji posel in mu je denar tako rekot kar sam letel v žep. Pred nekaj dnevi se je pojavil "agent" tudi v Stari Loki, kjer se je seznanil z lesnim trgovcem Florjanom K. Prevaril je s svojim nastopom tudi tega in izvabil od njega 1024 Din. Zavarovalna družba "Vardar" je izvedela za posle sleparskega "agenta" še te dni. Po daljšem poizvedovanju je dozvolil vodstvo, da gre za 43-letnega Maksa Gantarja, bivšega trgovskega pomočnika, doma iz Žirov. Prijavila je zadnje otočnikom, vendar je Gantar baš pravočasno zavohal nevarnost in izginil iz tamošnjega okoliša. Klatil se bo bržkone širom ostale Slovenije, in se nadalje skušal živeti na račun lahkovnih ljudi. Gantarja zasledujejo varnostne oblasti tudi zaradi drugih deliktov že več mesecov. Sleparski je bil že osemkrat predkazovan in ne hašči se.

Smrtna žrtev avtomobilске nesreče

17. avgusta se je pripetila okrog 17.30 na cesti poleg Št. Jerneja težka avtomobilска nesreča. Bila je tamkaj povočena in sicer do smrti Antonija Duhowa iz Rake. Na podlagi ugotovitve številke avtomobila je bil že okrog 19. prijet v Ljubljani Zagrebcjan dr. Mladen Horvat, znani hrvaški literat. Pri mitnici na Dunajski cesti sta ga prisakali stražnik in detektiv, ki sta mu dala znamenje, naj avto ustanovi, kar je dr. Horvat tudi storil. Policijska organa sta ga pozvala, naj vozi do policijske direkcije, kjer je dr. Horvat v njegovem soprigovem Vero zaslišal na podlagi brzjavnega poročila iz Št. Jerneja dežurni uradnik. Dr. Horvat je takoj priznal, da se mu je res pripetila na cesti pred Št. Jernejem nesreča. Iz Zagreba se je podal na dvojnevni oddih v Slovenijo nekako ob 4. pooldni. Okrog pol 6. je prvozil s precejšnjo brzino tik do Št. Jerneja in veden stopati po cesti pred seboj dve ženski. Ko se jima je avtomobil že močno približal, pa se je ena izmed obih žensk nemadoma umaknila na levo stran ceste. Dr. Horvat, ki je vodil avtomobil sam, je dal znamenje s hrupo. Bilo pa je že prepozno. Hotel je vozilo kar najbolj hitro zavreti, a je vendar desni blatnik žensko pograbil za kriko in jo vrgel v stran. Druga ženska je pricela kričati, naj obstoj, kar je dr. Horvat takoj tudi storil. On in njegova sopraga sta stopila nazaj do avtomobila in odsila nazaj do povočenke, ki je nočno spremjevalka skušala vzdigniti. Dr. Horvatu se poškodbe povočenke niso

zdele težke in ker je njegovi so-progi zaradi strahu, ki ga je utrpel, postala slab, je moral nadaljevati pot proti Ljubljani. Da je povočenka poškodbena podlegla, je izvedel še le v Ljubljani.

Ljubljanska policija je po zasljanju dr. Horvata ter njegovega soproga zopet izpustila. Istočasno pa je stopila v stik z otočnikom v Št. Jerneju. V zadevi nesreče je uveden na preiskava, ki bo dogonal, kdo jo je prav zaprav zadržal.

Nesrečega je bilo mnogo občinstva, vendar je vsaka pomoč bila izključena. Nekateri plavaci so se takoj vrtili za ponesrečen. Voda je med tem že tirala konja naprej in so ga čez čas mrtvega potegnili na prod. Rešili so tudi Rozmanovega hlapca, ki je bil že boj mrtvekakov živ.

Priznanje velja požrtvovainosti otočnika Berčiča iz Kropje, ki ga je s pravilnim ravnanjem po dolgem prizadevanju le obudil k življenju.

Vse iskanje za Ivanom Čebavom pa je bilo zman. Iskali so ga do poznega večera in drug dan že do jutra dalje. Spretni plavaci so se takoj vrtili za ponesrečen. Voda je med tem že tirala konja naprej in so ga čez čas mrtvega potegnili na prod. Rešili so tudi Rozmanovega hlapca, ki je bil že boj mrtvekakov živ.

Ivan je bil star še 21 let. Pred enim mesecem je bil na naboru potrejen za vojake, saj je bil zdrav, čvrst in sumpatičen fant. Najbridke je z njegovim tragično smrtnim prizadetom mati, ki kot vdova gospodari na posvetu in ji je bil posojen Ivan prav zaprav edina opora pri kmečkem delu, ker so vse ostali otroci že mlajši let.

Letovičarji so začeli odhajati. Toda naša domovina je tudi jeseni lepa.

Naša znanka je pa začela bledeći in postajati zamišljena. Trudoma se je poslušala od svojih otrok, ki sta odsila v mestne šole.

Mož je kaj kmalu opazil nenečno izprenembo.

— Kaj ti je? Za božjo voljo, kaj ti je vendar? — jo je prestreno vpraševal.

— Ah, pusti me, nič mi ni — se ga je otrešala, in strmela v daljavo.

— Ceji le ni kak škriv poleti glave zmesal, — je ugibal možiček. — Da bi le tega ne bilo. Moj Bog, le tega ne.

— Ali si boina? — jo je vpraševal.

— Ali naj dohtjar poklicem?

— Ah, kančnega dohtarja, — je rekla, toda nič kaj prijazno. Skoro zadrla se je vanj.

V duhu je preštudiral vse škrice, ki so poleti lazili za njo. Še celo kapiana je bil vzel v misel in vso drugo trško gospodo.

Nič gotovega ni mogel dognati, tada sumnja je postajala čedalje večja.

Nekoga dne jo je zatolil, ko si je skrivač brisa solze.

(Konec prihodnjic.)

Peter Zgaga

The Call of the Wild.

Tako je bil naslovil ameriški pisatelj Jack London svojo nesmrtno zgodbo o udobjenem voljaku, katerega je neke noči poklicala divjina ter jo je ucvrl nazaj med volkove.

Ne samo med živalmi, tudi med ljudmi se dobre taki primeri.

Evo vam ga:

— Doligh dvajset let se je mučila slovenska slamnikarica v New Yorku. Dvajset let slamnikarje, to je več kot dovolj. Bila je poročena in imela dva otroka, na banki pa par tisočakov. Sreča je bila mila, slama lepa, formani dobr in bolezni ni bilo pri hiši. Tudi mož je spravil skupaj precej

7300 MILLJONOV ZAPRAV- LJENIH

Francozinje so navzite drugačenim mnenjem, ki jih slišimo, vendarle pridne kakor mravje. Celo v urah oddihov jih vidis po parkih in vrtovih zaposlene s kakšnim ročnim delom. Toda tudi Francozinje hodočejo sedaj bolj egiptomeno izkorističati svoje delo in svoj čas. Kakor ženske drugih dežel zahtevajo i ome racionalizacijo hišnega dela in so po svoji zvezzi gospodinj vnete pristašice reformnega gibanja. — Predsednica te zveze, gd. Paulette Bernegrova, ki je po vsem videzu velika prijateljica statistike, je računala, da ne zapravijo njen rojakinja radi sedanjega neekonomičnega načina v hišnih delih leta nič manj nego 7300 millionom ur, ki bi se dale izkoristiti z večjim pridrom.

Bernegeova zahteva, da morajo biti hiše v bodoče bolj praktično urejene. Tako bi morali skrajšati pot od shrambe za jedila do ostalih gospodinjskih prostorov, od jedilnice do kuhinje itd. Namesto orodja in predmetov, ki se dajo težko čistiti, bi morali imeti orodje in predmete iz aluminija, nikla, porcelana, stekla itd. Parkete, ki so tako priljubljeni, pa bi morali odpraviti že zaradi tega, ker nabirajo nezdravi prah in jih je treba neprestano čistiti.

FAŠISTOVSKA GNJILOBA

Agencija Stefani je prinesla pred nekolikimi dnevi kratko poročilo, da sta bila aretirana v Torinu Pie-ri Belli in Vincenzo Carano. Belli je bil med prvimi ustanovitelji fašijev, pozneje je postal urednik milanskega "Il Popolo d'Italia". Nekoliko časa je bil tudi v Trstu, kjer je urejeval najprej večerni "La Sera", pozneje pa "Il Popolo di Trieste". Carano je tudi novinar in je bil nekoliko časa ravnatelj podružnice agencije Stefani. Oba junaka sta izdajala v poslednjem času v Torinu tedenik "Il Domani d'Italia", v katerem sta si med drugim privočila tudi veleindustrialec Gualino, ki nima, kakor izgleda, preveč čiste vesti. Da bi preprečili nadaljnje časopisne napade, se je Gualino pričel pogajati z Belijem in Caranom ter jima je ponujal večjo sveto, ako ustavita nadaljnje napade. Oba junaka sta pravtvo zahtevala, da jima izplača Gualino za njun molk million lir, naposred pa so se pogodili za 125,000 lir. Ko se je imela na dogovorenem mestu izvršiti izročitev denarja, so se pojavili policijski agentje, ki so ob izsiljevalca aretirali. Tako približno se je glasilo poročilo agencije Stefani. Nepo-uen čitalci si bo ob citanju podobnih poročil takoj misili: kako neizprosno in strogo postopa fašizem proti svojim pristašem in celo takim, ki so bili med prvimi ustanovitelji fašijev. V resnic pa izgleda cela stvar popolnoma drugače. Slučajev takih in podobnih izsiljevanj je v fašistovski Italiji na tisoče in tisoče. Belli je bil samo radi lepšega žrtvovan, ker ni bilo drugega izhoda.

Ce bi hotel fašizem res započeti energično borbo proti izsiljevanju, tedaj bi ne smel in mogel živeti že toliko česa nekaznovan največji izsiljevalec v fašistovski Italiji Emil Settimelli, ravnatelj lista "L'Impero", ki iznaja in životari samo s pomočjo izsiljevanj. Toda kako naj se bori proti izsiljevanju rezim, ki je zrastel v nasilju in se sam hrani z izsiljevanjem?

NEUMANNOVA V ZDRAVNI ŠKI PREISKAVI

Nedavno smo zabeležili, da je škoftiški ordinariat v Regensburgu za dobo več mesecov zabil obiskati Terezijo Neumannovo, ki poti vsak petek krvavi pot. Zdaj neknadno javljajo, da je ta preposed ved v zvezi z važnimi sklepi. Terezija Neumannova se je namreč koncem konca odločila, da se podvrže zdravniškemu pregledu, ki naj skuša pojasnitvi vzrok njenega ne-normalnega stanja. Opazovanje bolnice bo trajalo več mesecov. — Ves ta čas bo hiša Neumannove za obiske zaprta in strogo zastržena. Po zaključku preiskave, bo izdan poročilo za javnost. Žal niso nujno navedena imena zdravniških kapacitet, ki bodo preiskovali Neumannovo in povedale svoje dojme o njenem stanju.

Ob 99letnici rojstva Franca Jožefa.

Kdo bi si mislil, da bi bil pokojni cesar Franc Jožef I. nekdanji vladar Avstrije in Ogrske, če bi danes še živel, 99 let star? In vendar je tako! Za 99letnico rojstva Franca Jožefa pa je izdal njegov kormorni služabnik Evgen Ketterl knjigo s preprostim — "Stari cesar". Ta knjiga na Dunaju je danes zelo všečjo, zato je nekdanji komorni sluga dobil začinko v Gerold & Co., ki prodaja delo v univerzitetni knjigarni.

Ketterl razvija v svojih spominih sliko cesarja-človeka. In v tem tiči vse privlačnost te knjige. Kmalu v začetku poroča Ketterl, da je našel cesarja, ko je prisel k njemu v službo, tako revnega na perlu, da ne bi zamenjal svojih košulj z onimi Franca Jožefa. Cesar je nosil težke škornje in podkovane vojaške čevlje. Hlače mu niso bile pred Ketterlom nikoli zlikane, čeprav je bil gleda uniform zelo natančen mož. Sele on, Ketterl, je uvedel "nov režim" v pogledu oblike in je prisilil Franca Jožefa, da se je podvrgel njegovemu "diktatu". A bilo so velike težave, preden se je dal pregovoriti, kajti slovo od stare oblike je bilo cesarju vedno neznanico težko.

Bil pa je Franc Jožef čudak še v drugih ozirih. V Ischlu, kamor je zahajal na počitnice, je n. pr. stal v kabinetu, ki ga imenuje Ketterl "najslabši prostor" v vili. V kabinetu je vladala neznašna vročina. In to je bilo cesarjevo letovišče! A niti v Ischlu, niti v Hofburgu in Schoenbrunnu ni bilo kopalnice. Cesar se je za kopanje posluževal kadi in gume, ki so jo vsak večer postavili v njegovo spalnico. Umivalnik v Schoenbrunnu je bil predpotopen kos pohištva in bil to teža pravcate muke, pa tudi prekanjenosti, da je Franc Jožef stari umivalnik nadomestil z novim, modernim.

Tudi v jedi ni bil cesar nikoli si ten. Kadar je bil lazen, pravi Ketterl, ni zahteval jedi. Misil je pač, da mora biti tako. Če pa mu je kdo prinesel kakšen prigrizek, ga je sprejel z velikim veseljem. Od zajtrka, ki je bil ob 5. uri zjutraj, do obeda ob 12. ni cesar zavžil nicaesar. Cesto je tudi pridigal, da se ne sme toliko jesti, a bil je menda tudi uverjen, da dvorna kuhinja ne zamore tega, da bi skrbela zanj tolikokrat dnevno...

Kosilo so mu morali prinesiti v kabinet in položiti krožnike z juho, mesom in prikuhami hkrat na pisalno mizo. Napram svojim služabnikom je bil dobrošeren in obziren, zato pa je bil tembolj krut napram članom vladarske hiše. Navrnost razkačilo ga je, če se je kdo dotaknil tradicij in dekoruma

ANGLEŠKA MUHAVOST

Mr. Jackson, zobozdravnik v Waldrenu (angleška grofija Sussex) je umrl in naročil, naj tako po njegovi smrti razpečati oporočko, češ, da vsebuje važna dolocila glede pogreba. Tako se je zgodilo. In kaj so citali v testamentu? Prepoved, da ne sme za krsto Jacksona nobena ženska, pač pa, da se morajo zadnje gospodarjeve poti udeležiti vse njegove domače živali v prvi vrsti psi in vake. Vsaka žival je imela posebno strežnika. Po predpisani ceremoniji ob odprtju grobu so psom in mačkom zavzeli ter jih pokopali skupno z gospodarjem v grob. Svoje konje je Mr. Jackson že prej zastrupil, ker ni hotel, da bi dobili drugega lastnika. Če bi ta Mr. Jackson obvladal svet, bi bilo z njegovo smrtno konec vsega življenja na zemlji. Čudakom pač niso mogoce pomagati!

S FRAKI IN CILINDRI V VODO

Nenavaden demonstracijo so imeli te dni v Valenciji na Španskem. Policijska oblast je bila prepovedala sprehanje kopalcev po morskem nabrežju v kopalem konstu. Ktor bi se pregrebil zoper odredbo, se je glasil dekret, zapeče strogi denarni in zaporni kazni. Na to peresko so navdušeni kopaci odgovorili z originalno manifestacijo. Vročega opoldne je začula na mestnih ulicah donečna godba. Za njo se je vila dolga procesija moških v fraku in cilindru. Sprevd je rezal naravnost k obali in se je takšen, kakor je bil, vrgel v valove ter začel plavati. Če je ta protest zoper policijsko ozkorbnost kaj zaledel, ne poroča krovni niti besede.

STROJEPISEC, NOV POKLIC NA TURŠKEM

Habsburžanov. Tudi pri vojaških paradah ni poznal milosti in pardona. Zato so se ga častniki balli kar rogača iz podzemja. Ugovorov ni trpel in adjutant v. Hoechel je samo zategadel zapravil njegovo simpatijo, ker je rad ugovarjal.

Ketterl ne pozabila omeniti tudi cesarice Elizabete, o kateri piše, da je bila tako "nadzemskebitje", kar je predstavljajo slavospevi. Po sodbi Ketterla je bila cesarica zelo muhasta in svojeglava.

GROZNA OPERACIJA

Zrtev lastne ekscentričnosti je te dni postal olomuški trgovec Alojz Kvapil. 59 let star je že precej časa bolehal na bolezni v trebušni vrotlini. Bil pa je zase trdno prepirčan, da ga zdravnik ne more izlečiti in sklenil, da se bo operiral sam.

Odpeljal se je z doma v neki hotel in je vzel s seboj vse svojce. V hotelski sobi, kjer je bil nastanjen, si je najprej preregal trebuš, potem pa je izvedel "operacijo". Menina je treba pristavljati, da si je povzročil strahovite rane, katere je plačal s svojim življenjem.

Ko je bil že v zadnjih izdihljajih, je žena poklicala zdravnika. Ta ni mogel konstatrirati nič drugega, nego to, da so rane smrtonosne. In res je trgovec živel v grozovitih mukah. Na podoben način se je Kvapil "operiral" sam že pred dvema letoma. Ker pa so ga domači imeli na sumu, da ni pri čisti pameti, so pačili nanj. Nu, klub temu je letos na letovišču ponovil to, česar so se tako bali in zavoljili česar se ni dal pregovoriti, da bi se zaupal kirurškemu nožu.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

V Portu Elizabethu se je moral pred dnevi zagovarjati zaradi svojih avtomobilskih divjadi neki avtomobilist z imenom Johnson. Bil je že dvanajstkrat predzakovovan zavoljil divjega dirkanja z avtomobilom. Redko katera njegova vožnja je minula brez nesreč in žrtev, brez strahu pa skoro nobena. Zato je sodišče odsodilo avtomobilskoga divjaka Johnsona na dvojno kazeno: prvič na štiri mesece ječe, drugič pa še na desetih batin. Sodnik je izjavil, da je ta kazeno popolnoma upravičena, ker vse dosedanje kazni niso spravile dirkača k pameti.

PROCES PROTI GASTONSKIM ŠTRAJKARJEM

Včeraj so bili zbrani porotniki, ki bodo razsodili o krividi ali nekrividi štrajkarjev, ki so obtoženi umora policijskega načelnika Aderholta. Zgoraj na sliki vidite sodišče v Gastoniji, kjer bi se imela razprava vršiti, toda zagovornikom se je posrečilo izposlovati, da je bila preložena v Charlotte, N. C. Zgoraj je slika predsedujočega sodnika Hoyle Sinka. Sredi je skupina štrajkarjev pred dvorano, v kateri so se sestajali. Na levje je državni pravnik John G. Carpenter na desni njegov pomočnik Clyde R. Hoey. Spodaj so z leve na desno: obtoženi organizator Fred E. Beal, eden zagovornikov, Tom P. Jimmison, in Vera Bush, obtožena štrajkarica.

Herriot o Jugoslovenih.

Beograjska "Politika" je objavila zanimive izjave blivšega predsednika francoske vlade in lyonskega župana Eduarda Herriota, ki jih je podal njenemu sotrudniku pred svojim odhodom iz Beograda v jugno Srbijo. Med drugim je dejal:

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marljivih tipk prstov trgovcev s pismenostjo in njih klijentih. Jih trud dobra plačujejo. Tako pa strani pa pisarji niso sami pisarji, temveč tudi nekakšni pravni svetniki, ki strežejo svojim klijentom z vsemi mogočnimi nasveti. So torej nekaj podobnega kakor zakoniti pisarji in nepotokirani "dohtari" pri nas v starih časih, samo da jih razmere v turški državi redijo bolje, nego so jih pri nas.

"Občudujem vaso ustrežljivost in gostoljubje, na kakršno sem redko kje naletel. Zahvaljujem se vsem za prilagoditi novim razmeram hitre nego povprečna masa in se zmodernizirati. Nabavili so si pisalne stroje in ves dan lahko slišiš iz njihovih malih, umazannih "poslovnih lokalov" enolično klepetanje teh strojev, najboljši znak, da so dobro zaposleni. Družinska pisma, ljubezenska pisma, grozilna pisma, vse to prihaja izpod marlj

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI
KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja:
v platno vezano 80
v fino platno 100
v usnje vezano 150
v fino usnje vezano 170

Rajski glasovi:
v platno vezano 1-
v fino platno vezano 110
v usnje vezano 150
v fino usnje vezano 170

Skribo za dušo:
v platno vezano 80
v fino platno vezano 120
v usnje vezano 165
v fino usnje vezano 180

Sveti Ura (z debelimi črkami):
v platno vezano 90
v fino platno vezano 150
v usnje vezano 160

Nebesa Naš Dom:
v platno vezano 1-
v usnje vezano 150
v fino usnje vezano 180

Kviku sreca maha:
v platno vezano 80
v coldo vezano 120
v fino usnje vezano 150

Slike iz življenja, trdo vezana 90
Slovenska narodna mladina, obseg 452 strani 150
Slov. Italijanski in Italijanski slov. slovar 90
Srbska začetnica 40
Spretna kuharica, trdo vezana 145
Sveti Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana 3-

Sadno vino 40
Slovenska slovna (Breznik) trdo vezana 120
Učna knjiga in berilo laškega jezika 60

Uvod v Filozofijo (Veber) 150
Veliki vsevedež 80
Veliki slovenski spisovni trgovskih in drugih pismen 225

Vosčilna knjižica 50
Zdravljiva zelica 40
Zel in plevel, slovar naravnega zdravljenja 150

Zbirka domaćih zdravil 60
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbljih 190

Zdravje mladine 125
Zdravje in bolezni v domaći hiši, 2. zv. 120

Znanost in vera (Veber) 150

RAZNE POVESTI in ROMANI:**Hrvatski molitveniki:**

Utjeha starosti, fina vez 1-
naajfinejsa vez 160

Slava Bogu s mir ljudem, fina vez 150
naajfinejsa vez 160

Zvončec nebeški, v platno 80
fina vez 1-
Viennac, naajfinejsa vez 160

Angleški molitveniki:
(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvastne platnice vezano 30
v belo kost vezano 110

Key of Heaven:
v usnje vezano 70
naajfinejsa usnje vezano 120

(Za odrasle)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 130

Ave Maria:
v fino usnje vezano 140

POUČNE KNJIGE:

Abećednik slovenski 25

Angleško-slovensko berilo 3.00
(Dr. Kern)

Amerika in Amerikanec (Trunk) 5-
Angeljska služba ali nauk kako so naj streže k sv. maši 10

Angleško-slov. in slov. angli. slovar 90
Boj načeljivim boleznim 75

Cerkniško jezero 120
Domati živinedravnik, trd. vez 150

Domati živinedravnik, broš. 125

Domati zdravnik po Knaipu:
broširano 125

Gorodoreja 150
Gospodinjstvo 1-
Jugoslavija, Melik 1. zvezek 150

2. zvezek, 1-2 snopči 180

kubitna računica — po metarski meri 75

Kletarstvo (Skalicky) 2.00

Kratka srbska gramatika 30

Knjiga o lepem vedenju:
broš. 85

trdo vezano 1-

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov 30

Kako se postane drialjan Z. D. 25

Kako se postane ameriški drialjan 15

Knjiga o dostojnem vedenju 15

Kat. Katekizem 66

Liberalizem 58

Materija in eneržija 123

Mati: Materinstvo 1-
Mladinska leta dr. Janeza Ev. Kreka 75

Mlekarno 1-
Nemško-angliški tolmač 140

Najboljša slov. Kuharica, 668 str. lepo vez. (Kallinick) 5-
Naši gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje učilnih in strupenih gob 140

Nemščina brez učitelja:
1. del 30
2. del 30

Nemško-slovenski slovar 1-
Slovensko nemški slovar 80

Ojačen beton 58

Obrtno knjigovodstvo 2.50

Petrotnimarsko, trd. vez 1.80

Perotnimarsko, broš. 1.50

Prva čitanka, vez 75

Prva pomč, Dr. M. Rus 1-

Pravila za oliko 65

Prikrejevanja perila po životni meri s vzorcemi 1-

Psihične motnje na alkoholaki podlagi 75

Praktični računal 75

Pravo in revolucije (Pitamie) 30

Predhodnik in idejni utemelji ruskega idealizma 150

Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar 90

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2-

radio 1.75

Redator v kronske in dinarski večavi 1.75

Solntsenje 50

Kazaki 80
Kraljevi berač 30
Križev pot, roman (Bar) trd. vez. 1.10
Križev pot patria Kupljenska 70
Kraj se je, izmislil dr. Oks 45
Levstikovi zbrani spisi 90

1. zv. Pesni — Ode in elegije — Sonete — Romanci, balade in legende — Tolmač (Levstik) 70

Sliki iz življenja, trdo vezana 90
Slovenska narodna mladina, obseg 452 strani 150
Slov. Italijanski in Italijanski slov. slovar 90

Srbška začetnica 40
Spretna kuharica, trdo vezana 145

Sveti Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana 3-

Sadno vino 40

Slovenska slovna (Breznik) trdo vezana 120

Učna knjiga in berilo laškega jezika 60

Uvod v Filozofijo (Veber) 150

Veliki vsevedež 80

Veliki slovenski spisovni trgovskih in drugih pismen 225

Veselilna knjižica 50

Zdravljiva zelica 40

Zel in plevel, slovar naravnega zdravljenja 150

Zbirka domaćih zdravil 60

Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbljih 190

Zdravje mladine 125

Zdravje in bolezni v domaći hiši, 2. zv. 120

Znanost in vera (Veber) 150

Značilna knjižica 50

Zdravljiva zelica, s slikami 25

Berac s stopnjo pri sv. Roku 25

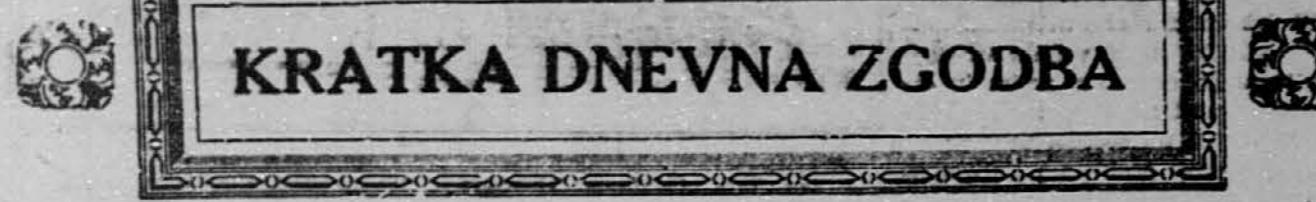
Blagajna Velikega vojvode 60

Boy, roman 65

Borska vojska 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

Bilke

EDMOND ROMAZIERES:

KRATKA DNEVNA ZGODBA

NA VRVI NAD PREPADOM

V zaglušni in zakajenih uredniških dvorani je Henri Margaud napravil zadnjo pik na svoji vaskdanji članek o "dnevnih dogodkih". Ker je prišel malce kasno, ni izgubil niti minute, vedoč, da čakajo njegovega sestavka za podeželsko izdajo, katero naj bi vrtljike jeli tiskati četrt ure pozneje. V naglici je prečital, pozvanih slugi, mu izročili liste za kliščino in vstal z zadovoljnim vzhodom. Sedaj pa novice.

Pomolili so mu polo "posebnih brzjavik".

— Ah, ne! Ves sem izmučen... Berite mi.

Dopeš iz Evrope in Amerike niso presegale običajnega poprečja drugih dni. Nekaj tolikšnih rac, da jim ne bo nikče niti perutnic pristrigel, potrditev davno izrečenih napovedi glede mednarodne politike, vprašanje brezposelnih, neizbežna prerekanja. Vobče nicesar, kar bi utegnilo pridržati pažnjo, kar je neki paragraf zdaj ustavljal gibki obraz mlademu uredniku. Njegov tovaris je pravkar tolje prečital:

— Iz Beograda. — Albanskega grozoviteza Jusufa Behrija so prijeli. Poneči je bil včer v ministrskemu predsedniku, da bi ga ubil.

Boga mi, prebledel si, je kliknil oni, ki je imel stolpč "izpred sodišča". Mar poznal Jusufa Behrija, all ka?

Nemisleč je Henri Margaud ugasil svojo cigaretto na porcelanskih krožniku in stresal njen pečel.

— Da, je mahoma sunilo iz nje, da je resnim in rezkim poudarkom. Da Jusufa Behrija poznam.

Star poročevalci, pohlepen po neobjavljenih stvareh je hotel na vsak način čuti zgodbo, ki jo je prikrivalo to razburjenje. Henri Margaud se ni mogel odtegniti. Sedel je, kakor da ga je vrgel spomin, ki ga je misli obuditi.

— Da, neka zgoda je tu, je pričel. Ampak ne gre zame... Veste, moj oče...

— Največji in najsrcejši naših policijskih predstojnikov, mu je se gel reporter v besed. Bistra glava, ki zatemni vse talente detektivov, rojenih v škatli Conana Doylea.

— Največji zvitorepec se da ujeti, na žalost!... je povzel mladi mož. Prav pogost so se v inozemstvu zatekli k mojemu očetu. Videl je tudi mednarodnih zločincev... Pred dvema letoma je oče Jusufa Behrija umoril italijanskega generala, ki je zapovedoval v Valon in Draču, morilec se je tako imenitn skril, da so ga, kakor veste, dva ali tri mesece zmanj iskali po vsej Albaniji.

Do obravnave so ga zaprli v neapeljski ječi. Albanec je imel dovolj časa, da si je nabral precej čedno vsto in podkupil svoje paziške. Po nesreči zanj pa so straže bedele. Dospel je brez zadražka na greben vnanjega zida. Trčba je bilo le še dolgi spletati, ko ga zapazi vojak. Bilo je na tem, da ga zopet je dobro razumel, zakaj so Grki

Pošljite nam

\$1

in mi vamo bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Toda njegov up je bil prekratki.

Zdaj bomo malo potrepeli. Presevo je, se je oglašil Justus Behri.

Še krepkeje so nategnili vrvi, ki

so ovirale mojega očeta, nato pa ga pustili pod varstvo nekega Albance. Do večera ni več videl slovenega sodnika. Ko se je Jusuf zopet pribadal, so dvignili mojega očeta. Preiskali so mu žepe, mu pobrali samokres, a pustili so mu dearnico, uro in veliki zaklepalki z desetimi rezili. Ti ljudje so se postavljali s tem, da niso kradljivci, in so mu hoteli onemogočiti le prenaglo smrt.

Nato so ga privezali na kolesce s tremi vrvi, ki ga je držala pod padzidu in okoli pasu. Za to pravilo so pritvezli kovinsko žico in vsi može so preizkušali jakost vožnje. Nobene nadeje ni bilo, da bi ga mogel razdržati en sam človek. Tedaj je Jusuf pristopil. V roki je držal steklenico.

— Polzgoma pac umevaš? je poizkusil. Ne! No, ti pa pojasmim. To žico bomo ustavili tvoje smučanje ob kablu. Tule pa imamo jedko sredstvo, deset centimetrov metlova namočimo v njem. V eni uru bo prežrt. Tačas se utrga in ti padaš, kakor je padel moj oče. Zdaj pa, če bi se ti zanašal na svoje roke in hotel opraviti neverjeten posel, namreč splezati nazaj proti nam, medtem ko boš visel na breznom, in trzti jekleno nit, ki te ovinja, glej to sekilo. Na malib presekala vrv tu in smrt bi te pobrala na mestu, ki sem ga izbral.

— Vi ste rez podleži, je kratko odvrnil moj oče. Drugi je skomognil in krvniki so se lotili svojega dela. Preden so napojili vrv v peklenki tekocini, je Jusuf pokazal svojemu obojencu napis na steklenici. Dvomiti se ni dalo. Ena ura bo dovolj.

— Tačas so mojemu očetu odvezali roke. Prevejane okrutnost. Hoteli so naj se poskuša oteci, se upetja ter od groze zblazi.

Razbojniki so ga potisnili. Visel je.

Solnce je izginilo za vrhovi, dan je bil vijoličast. Prej ko v pol ure bo noc.

Pod seboj je moj oče videl, kako se razteza peklenška dolina. Vsi bolvanji so se zdeli svetlejši in ostrejši radi bližnjega mraka.

Na vseh stranach grapava in melčeca Sila. Ne sledu ne tiru o življenju. Bil je zares zapuščen in obsojen. Za seboj je imel blizu polovico pota, ki ga je ločil od drugačega pobočja, ko so ga ustavili in je občivel nad globeljo. Čemu bi poskušal tezati žico? Vendar je iztegnil roke. Dosegle so kabel. Potipal je kovinsko vrv, ki ga je držala tam niso bili kmetje. In mezar sam se je bil otrezel svojega robatega videa. Stas se mu je vzrvanal. Obraz mu je trdel. Nekaj drugega je bil to k prostopi rokovnici.

Pod seboj je moj oče videl, kako se razteza peklenška dolina. Vsi bolvanji so se zdeli svetlejši in ostrejši radi bližnjega mraka.

— Ali nisi ti tisti Margaud, ki se v Parizu ukvarja z redarstvom?

— To vprašanje je otvorilo mojemu očetu nove vidike. Zaradi nje ga so si torej belili glavo. Tem ljudem ni bil brezimen potnik, iz katerega moreš takoj iztisniti svoj dobiek.

— Ob tem trdovratnem molku je možak povzel:

— Ali nisi ti pred nedavnim zapisnik nekega Albance? Bilo je v Italiji, domisli se. Ako se motim, potem nam. Zate je to jasno pomembno. Albanec je bil ubil italijanskega generala. Ubil se je, da ne bo obsojen na smrt ali dosmrtno temeno. Se-l spominjaš?

Mojemu očetu se je zasvetlikalo v glavi. Jetnika je bil večkrat videl. Prav dobro se je spominjal njegovih potek in iznenada je razbral nekoliko znamenj podobnosti na oblišču, kateri ga je spravil ta položaj.

Odgovoril je hladno:

— Oče nekega Justusa Behrija.

— Ta Jusuf...

— Si ti. Spoznal sem te.

Mozak je bil videti nekam v zadregi, ali hitro si je opomogel.

— Tem bolje, je dejal. Razlagab pač krajša. Laglje me boš razumel.

— Si li ustanovil vsoto? Je vpravil moj oče, akoprav je že uganil resnico.

— Vsoto? Se ti blede? Mar meniš, da smo še v srednjem veku, ko se je določala cena krvi. Jaz sem Albanec, policaj Margaud. Po naših gorah ima križ golj eno ceno. Plačuje se s krvjo.

— Morileci?... Še bolj nalikujejo svojemu očetu, nego sem si mislil.

— Po tvoji krvidi je bil moj oče ujet. Zaradi tebe se je moral strmolglaviti z utrdbe in se razbiti na tleh. Drugačni muk ti nisem prihranil. Umreti moraš tako, kakor je umrl moj oče. Boljšega si nisem mogel izmisli. Privezemo te, te obesimo na žico, da boš drsel do njenе sredine. Tedaj bo pod tebi višina cerkvenega stolpa in pečevje hudournika.

Moj oče je drhtel. Ti ljudje so enako kruti kot iztočani. Vendar pa se ni doumel vse grozote takinega trpinčenja. Govoril si je, da je dan še dolg, da ga bodo pač opazili od spodaj. Nemogoče, da ne bi bilo niti enega kmeta ali pastirja tam pri delu.

Toda njegov up je bil prekratki.

Zdaj bomo malo potrepeli. Presevo je, se je oglašil Justus Behri.

Še krepkeje so nategnili vrvi, ki

Vesti iz Primorja.

Osušenje Lijaga pri Sempasu je po uradnem poročilu uvрščeno v prvo kategorijo. To pomeni, da prevzame država osuševalnih stroškov 50 do 60 odstotkov, dežela 20 odstotkov, ostalo bodo kriji kmetovalci.

Nova sodna palata v Trstu je v svoji notranjosti že dočela urejena, tako da se že selijo v njo apelacijsko sodišče, državno pravdnostno, tribunal, pretura, na vrsto pridejo še ostali uradi.

Savojski princ Amedeo, Duca delle Puglie, pride v oktoberu v Trst kot poveljnički nekega točničarskega polka. Stanoval bo v miramarškem gradu.

Stevilnih družin so našeli v Italiji 1 milijon 532.206 izmed 8 milijonov družin. Sorazmerno največjim mnogoštevilnih družin je na Beneškem, kjer pride na vsakih tisoč družin 335 mnogoštevilnih. V Julijski Krajini jih pride 219.

Zalogo avstrijskih pušč je odprt v tržaskem občinskem gozdu Farnedu gozdni črnjak Alojzij Gruden. Puške so bile skrbno zadelane in pokrite z vejevjem. Uvedena je preiskava.

ZAKAJ SO JAPONCI MAJHNI

Angleški listi priobčujejo strokovni članek nekega uglednega zdravnika, ki razmotriva vprašanje svilenih nogavic. Pisec poroča, da je opažati pri ženskah, od kar nosijo svilene nogavice, zelo kosmate noge. Tega prej baje ni bilo. Zdravnik si to reč razlagata tako: Kučine imajo nalogo ščiti noge pred premočno svetlobo in tudi pred mrazom in hladom. Dokler so to vlogo vršile nogavice iz volne in bombaža, so bile noge le malo poščene s kocinami. Odkar pa nosijo dame svilene nogavice, se hoče narava sama začeti pred škodljivostjo mode. Noge postajajo močno kosmate, ženske pa ne vedo od kod to prihaja in se še bolj zakrivajo z nedostatno svilo.

POSLEDICE SVILENIH NOGAVIC

ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI.

Anton Dolinar, Box 1, Bear River, Colo., \$4.75.

Denar sprejeti in ga bomo poslali na določeno mesto.

Uredništvo.

Mr. IVAN MLADINEO

nam naznanja, da je prevzel zastopstvo velike ameriške zavarovalnice The Equitable Life Assurance Society of the United States ter se priporoča svojim priateljem in znancem.

Njegov naslov je:

120 Broadway, Room 1116.

Tel.: Algonquin 6440.

P O Z O R !

PRODA SE VELEPOSESTVO Z GRAJŠČINO V SLOVENIJI (Jugoslavija) ca. 30 km od Ljubljane v izmerni 120 ha z zaraščenim gozdom z vsemi gospodarskimi poslopji in pojedelskim inventarjem za ceno Din. 1.200.000. Interesenti najpisajo na naslov:

Boris Samsa,
Litija, S. H. S.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

i

Prepričajte se!

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Ciba sta se lotila odpiranja ter premotrevanja pisem. Marlen je izgledala pri tem zelo resna in trgovska. Včasih pa je vendar pogledala na čopek rož. Tako sladko so duhete v njem resne misli. Cela tretzna trgovska soba je bila kraljica od teh čutov.

Predno sta delala. Zunaj, po Labi, pa so pluli parniki, jadernice in številna druga vozila. Hamburško pristanišče je pulziralo v vsej svoji raznolikosti. Sempatam se je v tistem kontorju zvezalo in zopet lečo nitke, ki so spadale v gosto omrežje, ki pomenja svetovno trgovino.

Za Marien pa niso bile nikake mirzle, trezne strelke, katere je reševala. Njej so bile spojene s tvrdko Horst & Vanderheyden in celo njeni srce je bilo pri tem. Njene misli so pohitele s pismi, katere je pišla, v vse zemlje in dežele sveta, kajti občutila je vso važnost svetovne trgovine ter se cutila enom velike verige, ki spaja ter združuje vse, ceprav si cloveška volja vendar prizadeva razprtiti in uničiti jih. Svetovno trgovino je mogoče prekiniti, — a uničiti je ne more nikdo za vedno. Iznova se obnavlja sama sebe.

*

V gorenjem delu Sumatre leži nekdanji sultanat Ačin z glavnim mestom Kota Rača. Od tega glavnega mesta, ki je sedaj sedež nizozemsко-indijske vlade, teče železnica in ladijski promet po Ačin reki do pristanišča Oich-Ro. In Kota Rača spadajo se druga prosta pristanišča.

V Kotu Rača je imela tvrdka veliko trgovska hišo s številnimi skladci in reki Ačin in globlje v deželi so se nahajale velikanske plantaze, na katerih je bilo zaposlenih na stotine delavcev.

Eden lastnikov tvrdke, Mijneher John Vanderheyden je stanoval s svojo družino v vili sličnim poslopju med Kota Rača ter pristaniščem Oich-Ro. Hisa je ležala ob bregu Ačin reke, sredi velikega vrta v najbolj bujnem tropičnem zelenju, kjer je vse rastlo in cvelo. Kot vse hise v Kota Rača je bila zgrajena iz lesa.

Mijneher Vanderheyden je bil že več let ohromljen na nogah ter prikljenjen na vozilce. Klub temu pa je ohranil vso svojo duševno čistost. S tem vozilkom se je pustil vsaki dan digniti od dveh močnih služabnikov v nalači pripravljeni avtomobil, nakar se je odpeljal v trgovsko hišo. Iz svojega vozilca je vodil vse posle, v kolikor mu je ni odzel Horst. Pogosto mu ni bilo več mogoče nadzorovati uprave plantaze ter drugih poslov, za katere je pač treba zdravih nog. Raditev je bil Harald Horst že peto leto v Kota Rača, ker je postal po smrti svojega oceta solastnik. Čisto izločiti pa se ni pustil John Vanderheyden, ker je visel z vsemi korenincami svojega bitja na življenjskem delu, katero je započel z očetom Haralda ter ga ni bilo mogoče pregovoriti, da bi stopil v penzijo.

— Vse to bo pršlo še itak prezgodaj. — dolgo življenje mi ni več usojeno, — je rekel ponavadi, kadar so mu prigovarjali, naj stopi v pokoj.

Harald Horst se je vedno posluževal avtomobila, da je hitro dospel do kraja, kajti velike plantaže so se vlekle globoko v gorovje, ter bile zelo razščenne. Posamezni okrajki so seveda poveljevali nadzorniki, s klub temu je bilo treba nadzorovati ves obrat.

Ceprav so Ačinci pridnejši kot druga plemena na Sumatri, ne stojijo vendar na visoki naravni stopinji rodnu Batatu. Le v gotovih stvarah so Ačinci, zelo strogo pravni, kot naprimjer glede prestopkov proti lastnini. Splošno spoštovanje pred tujim imetjem tici Ačincem že stoletja v prvi, ker se pri njih strogo kaznjuje vsak prestopek proti tuji lastnini. Vsled tega ima vsak domačin poseben strah pred vsako kaznijo.

V tem oziru ni imel Harald Horst sploh nikakih težkoč s svojimi ljudji, kajti njegovi ljudje so bili marljivi, voljni in pokorni, — dokler niso zapadli glavnemu grehu, — kajenju opija.

Pri Ačincih se je bilo treba tudi boriti proti lenobi, ki je bila posledica klime. Harald Horst pa ni trpel, da bi nadzorniki pretepaljni njege ljudi, kot se je zgodilo to na drugih plantažah, kadar so bili preveč leni. Skušal jih je na druge načine vzgojiti k pridnosti. Kot počivalo za dobra dejanja, Jim je prirejal majhne veselice in razventega se je poslužil tudi njih praznovnosti. Ačinci se boje, kot majhni otreoci, ne tevilih duhov in demonov.

Kot amuleti proti različnim duhom jim služijo čudno oblikovani koščki papira iz rezki iz Korana. Kot posebno nagrado za pridnost in zmožnost so dobivali ljudje take amulete kot darila ter se neizmerno veselili teh dragocenosti. Harald Horst je imel vedno pri sebi par takih amuletov ter jih razdelil pri svojih inspekcijskih potovanjih med delavce, ki so bili po izvedbi nadzornikov, najbolj pridni. Vsakdo si je prizadeval, da bi spadal med tako odlikovane in vsled tega je imel Harald v celem le malo sitnosti. Bil je spoštovan in čaščen in njegovih obratih ni prišlo nikdar do zadreg, ki so bile drugace povsod običajne.

Joh Vanderheyden se je zelo veselil, da je Harald Horst tako dobro izhajal z ljudmi. Le včasih je imel nesoglasja s svojimi ljudmi in sicer takrat, kadar se je kakemu trgovcu posrečilo prodati njegovim ljudem oprij. Klub strogin kaznim, je bilo vedno najti dovolj ljudi, ki so vtičnili ta uničujoči strup in takrat so se pojavile vseki pot zadrege.

Harald Horst je imel svoje stanovanje tik poleg hiše Vanderheydena. Dal si je zgraditi edino in zračno stanovanje, ki je ležalo na vrhu Vanderheydena. V pričetku svojega bivanja v Kota Rača je stanoval celo v hiši Vanderheydena, a ko je kmalu nato umrla njegova žena, je postal preseljenec drugam potrebno, kajti Vanderheyden ima dorascjajočo hčerko ter se ni spodbabil, da bi Harald še nadalje živel z njim pod isto streho.

Katarina Vanderheyden je medtem dorasla v krasno, mlado domo. Od svoje matere je imela portugalsko kri v svojih žilah in ta mešanica krv je eduno uplivala na njen značaj. Ponavadi je bila flegmatična in lena, a včasih je prodrla na površje strastna kri njene matere in nato je izginila njena holandska flegma in bila je kot pravcat hudiček. Postala je lahko zelo nataknjena ter je otekočala življenje očetu, ki jo je naravnost oboževal. Nekoliko rešepka pa je imela vsaj pred Haraldom Horstrom.

Katja je bila starščina štirinajst let ter je ravnino prišla iz nekega hanskoga instituta, ko je dospel Harald Horst v Kota Rača. Na prvi pogled se je Katja zaljubila v Haralda, klub svoji mladosti ter takrat sklenil, da mora postati nekega dne njen mož. Tega svojega skelepa se je driali z vso strastnostjo svoje portugalske kri in neumno vztrajnostjo svoje holandske narave. Tudi si ni prizadevala skriveni svoje namene ter koketirala s Haraldom z odločnostjo, ki je bila presenetljiva njeni mladost. Harald pa je ostal leta in leta povsem miren ter ni imel za Katjo nicesars drugega kot par nedolžnih šal. On je ni smarjal za resno, niti takrat, ko je zapazil, da se razvija iz otroka v dečka. Ceprav je videl, da je postal Katja zelo lepa, ni uplivala nanj tako, kot si je strastno želel. Ceprav mu je pametno prikrivala vse nepriznostenosti svojega znacaja, ni bila po svojem bistvu taká, da bi mogel izgubiti svoje sreči radi nje. Ni pa slutil, da je bil nekote Petručchio, ki je došel to odporno Katjo nežno in popustljivo, če je prišla v svojih strastnih izbruhih v njegovo bližino ter se ozrla vanj s svojimi jeklenimi očmi, ki so hotele obvladati vse.

(Dalje prihodnjih.)

Socijalne in gospodarske prilike v Peruju.

Po svoji etnički in socijalni strukturi današnji Peru presenetljivo spominja na Mehiko za Porfirija Diaz. Ogromne latifundije v deželi pripadajo omejeni plasti Kreolov, medtem ko so Indijanci in mešani prisiljeni služiti si kruha v rudnikih, industriji ali kot dñinarji. V obeh deželah, v Peruju in Mehiku naletimo še danes na posmembne ostanke tistega agrarnega komunizma, ki napravil zemljo Periju nikdar tako blazno krvoljedno, na kakor v Mehiku, kjer so Spanci bili vsak trenutek pripravljeni klati Indijance, same da jih bo prej končil. Medtem ko so belokozovi v Mehiku prišli ob ves ugled, se je ohranilo v Peruju do njih še nekaj spoznavanja.

So pa druge stvari, ki govorijo v prilog Kreolum. Lima, glavno mesto države, ima izredno ugodno leto. V neskončno razsežnem Peruju, kjer je mogoče priti v prestolnico, se le po včetedenki jezi, saj kaj lahko zgodi, da izbruhne urupi lokalnega pomena. Zgodil se tudi lahko, da ostanete vstaši trenutno zmagovali. Skoro neizvedljivo pa je, da bi izbruhnila vstaja na več mestih, ki so drugo od drugačne silno oddaljena in ločena. Organizacija takega skupnega gibaja je skoraj neizvedljiva. In tako je Lima vsak čas v stanju zatrepi uporniško gibanje in omejiti protiživljaj, ki jih je bilo doshimal mogoče dosegiti le z mulami, se odprijeti najmodernejšim občilom. Peščena in suhotna ti so preprečena z vodovodnimi napravami, ki jih izpremenjujo v rodovitno zemljo za bombaž.

Stara Lima dobiva moderno, sodobno, lice, obraz velemesta. Avenue so široki kakor pariška teklašča. Vlada razpolaga s krasnimi palatami. Lepa in moderna so baza poslopja in hoteli. Producija bakra in petroleja se avtomatično štopnjuje. Nastajajo industrije in vlada se skuša osamosvojiti celo v pogledu preskrbe z manufakturimi izdelki. Trgovinska bilanca je ugodna. V zadnjih letih se je znatno konsolidirala.

To so svetle strani Peruja in pozna zdognitev Mehike, bo tedaj malo zaupaljenim političnim in socijalnim razmeram. Ne cvetota trgovina, ne pogled na krasne stavbe mu ne bo storila pozabiti, da je kazala Mehika pred dvajsetimi leti se vse drugačno, lepeš in mikavnejše lice. Bila je podoba, da je ta dežela najbolj konsolidirana republika cele latinske Amerike. In vendar je izbruhnila v deželi strašna državljanska vojna, ki je državo malone upropastila.

Argument, ki se često navaja in pravi, da so Indijanci v Peruju množično krotkejši od Mehikanov, v tem primeru ne drži. Domislimo se samo strašnih indijanskih vstaj pod Tupac Amarujem koncem osemnajstega veka! Vodja je zbral armado nad stošestdesetih tisoč mož. Razsulo ni bilo nič manjše kakor pri četah svečenika Hidalga, ki je v Indijanci vznemirjal Mehiku. Karor v Mehki se pa zdi, da so Indijanci tudi v Peruju malo aktivni, vendar pa pripravljeni na boj, če najdejo primerne voditelje. Ce bi pa prisko do kakšne vstaje v Peruju, bi bila to nedvomno strašnejša nego mehiška gverilja. Sta in stotja zatiranemu Indijancu namreč manjka popolnoma cut odgovornosti in zmisli za konstruktivno delo.

Vendar pa je še nekaj. Česar sprito tega ne smemo pozabiti. Peru ni nikoli poskusil vojn, ki so takrat grozno stresale mehiško državo in so jo pribile za njen življenski živec. V zgodovini Peruja je sicer nekaj državljanskih vojn, državljanska vojna, ki razmaja, so se vstari le v toliko ustalile in popravile ter obrnile na boljše, da so se iz nekdanjih prekučuhov izoblikovali konservativno zaščito in lahko pristeli in razmeram.

Kar pa navaja človeka v Peruju z dobrimi nadamji, je dejstvo, da so se revolucionarne akcije v Mehiki menda za dogleden čas polegajo. Navzicle temu, da se so razmere pod Obregonom in Callesom razmaja, so se vstari le v toliko ustalile in popravile ter obrnile na boljše, da so se iz nekdanjih prekučuhov izoblikovali konservativno zaščito in lahko pristeli in razmeram.

Da je življenje pod temi pogoji drago, se razume že po tem, kar smo dosegli povedali. Bilo pa bi lahko kajnje, da ni po sredji korupci-

južnoameriške države. Toda te či, ki bodo že zaradi svojega bratstva se v Peruju odigravala potni državo in njene uredbe. Nemiri v Mehiku, ki je veljala za najkulturnejo državo v področju latinske Amerike, so vedno pogubno vplivali tudi na sosedstvo.

Najvažnejši problem v Peruju pa je vprašanje naseljevanja. Če Humboldt je pred sto leti zapisal, da je Peru dežela kolonistov. Peru ima vse pogoje, da postane kolonialno središče vsega sveta.

*

Sedanji predsednik republike Le-

guis, je spravil motor gospodarske življivjenja v pogon.

Povsod se gradijo ceste za avtomobilski promet. Avtomobili brinjo na Kordiljerah in drži proti pragozdovom Amazonške reke... Zelezniska mreža se izpopoljuje. V prometu so že tudi letala in kajih je bilo doshimal mogoče dosegiti le z mulami, se odprijeti najmodernejšim občilom. Peščena in suhotna ti so preprečena z vodovodnimi napravami, ki jih izpremenjujo v rodovitno zemljo za bombaž.

Stara Lima dobiva moderno, sodobno, lice, obraz velemesta. Avenue so široki kakor pariška teklašča. Vlada razpolaga s krasnimi palatami. Lepa in moderna so baza poslopja in hoteli. Producija bakra in petroleja se avtomatično štopnjuje. Nastajajo industrije in vlada se skuša osamosvojiti celo v pogledu preskrbe z manufakturimi izdelki. Trgovinska bilanca je ugodna. V zadnjih letih se je znatno konsolidirala.

To so svetle strani Peruja in pozna zdognitev Mehike, bo tedaj malo zaupaljenim političnim in socijalnim razmeram. Ne cvetota trgovina, ne pogled na krasne stavbe mu ne bo storila pozabiti, da je kazala Mehika pred dvajsetimi leti se vse drugačno, lepeš in mikavnejše lice. Bila je podoba, da je ta dežela najbolj konsolidirana republika cele latinske Amerike. In vendar je izbruhnila v deželi strašna državljanska vojna, ki je državo malone upropastila.

Te razmazne znatno podražujejo vse življivjenje. Cene skacejo in obrestno mero plačuje navadno konsum. Ali bilo bi zmotno misiliti, da postopajo na ta način samo privatniki. Tudi država pokrije svoje potrebe z indirektimi davki, ki znatno obremenjuje kolikor drugod cigarete, in od pismenskega papirja do avtomobila je vse obdavčeno s posebnimi državnimi dokladami.

Da je življenje pod temi pogoji drago, se razume že po tem, kar smo dosegli povedali. Bilo pa bi lahko kajnje, da ni po sredji korupci-

Kretanje Parnikov Shipping News

7. septembra:

New York, Cherbourg, Hamburg, Lübeck, Bremen, Cherbourg

10. septembra: Trier, Cherbourg

11. septembra: Karlsruhe, Bremen, Aquitania, Cherbourg

12. septembra: President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

13. septembra: Paris, Havre, Majestic, Cherbourg, Arabic, Cherbourg, Antwerpen

14. septembra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg, Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

18. septembra: Berengaria, Cherbourg, George Washington, Cherbourg, Bremen, Ryndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

19. septembra: Stuttgart, Boulogne sur Mer

20. septembra: France, Havre, Olympic, Cherbourg, Lapland, Cherbourg, Antwerpen, Augustus, Napoli, Genova

21. septembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg, Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam, Minnekuil, Cherbourg

22. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg

23. septembra: Mauritania, Cherbourg, America, Bremen

24. septembra: Dresden, Cherbourg, Bremen

25. septembra: Le de France, Havre, Vulcana, Trier, Honoria, Cherbourg

26. septembra: Berlin, Cherbourg, Antwerpen, Berlin, Cherbourg, Bremen

27. septembra: Mauretania, Cherbourg

28. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg, Leviathan, Cherbourg

1. Jesenski izlet, — sep. 6., "Ille de France".

2. Jesenski izlet, — okt. 18., "Ille de France".

Božični skupni izlet, — dec. 24., "Ille de